

บทที่ 3

ลูกหนี้และตัวเงินรับ

ลูกหนี้และตัวเงินรับ

ลูกหนี้และตัวเงินรับ

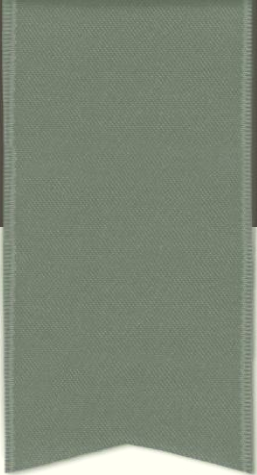
ลูกหนี้เป็นสินทรัพย์ที่สำคัญของกิจการประเภทหนึ่ง ลูกหนี้เป็นสิทธิที่กิจการสามารถเรียกร้องให้บุคคลภายนอกมาชำระเงินให้กิจการ ตามจำนวนเงินที่ค้างชำระอยู่ ลูกหนี้อาจเกิดขึ้นเนื่องจาก การดำเนินการค้าตามปกติของกิจการ ได้แก่ การขายสินค้าหรือให้บริการเป็นเงินเชื่อ เป็นต้น นอกจากนี้ลูกหนี้ยังอาจเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุอื่น ๆ ได้แก่ พนักงานกู้ยืมเงินจากกิจการ กรรมการบริษัทกู้ยืมเงินจากกิจการ เงินชดเชยค่าเสียหายที่กิจการจะได้รับจากบริษัทประกัน เป็นต้น ลูกหนี้ที่ครบกำหนดชำระไม่เกิน 1 ปี หรือไม่เกินรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติ จะเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนลูกหนี้ที่จะครบกำหนดเกินกว่า 1 ปี หรือเกินกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชี จะถือเป็นสินทรัพย์อื่น แสดงอยู่ในงบดุล

ความหมายของลูกหนี้

ลูกหนี้ (receivable) ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 101 ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ ลูกหนี้ หมายถึงสิทธิเรียกร้องอย่างหนึ่งของเจ้าหนี้ในการที่จะให้ชำระหนี้ด้วยเงินสด หรือ สินทรัพย์อย่างอื่น โดยคาดว่าจะได้รับชำระเต็มจำนวนเมื่อถึงกำหนดชำระ

สรุปได้ว่า ลูกหนี้ของกิจการจะเกิดขึ้นได้เนื่องจากกิจการมีความเชื่อถือ หรือ ไว้วางใจผู้ใช้บริการ โดยมีการคาดการณ์ว่าจะได้รับชำระเมื่อครบกำหนดเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ ซึ่งการบริการอาจจะเป็นการขายเชื่อหรือบริการเชื่อ

การจัดประเภทลูกหนี้

การจัดประเภทลูกหนี้

ลูกหนี้สามารถจัดประเภทได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ลูกหนี้การค้า
2. ลูกหนี้อื่น ๆ

การแสดงผลค่าของลูกหน้

การแสดงผลค่าของลูกหนี้

ลูกหนี้เป็นสินทรัพย์ประเภทหนึ่ง ที่จะต้องแสดงในงบแสดงฐานะการเงินในวันสิ้นงวด ยอดลูกหนี้ที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินก็ควรเป็นลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินได้จริง เพราะผู้ที่ดูงบแสดงฐานะการเงินแล้วจะได้ไม่เข้าใจผิด ในทางปฏิบัติลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เราจะไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นรายได้จำนวนเท่าใดจนกว่าเมื่อถึงกำหนดชำระแล้วเก็บเงินไม่ได้ ซึ่งเรียกว่าหนี้สูญ จากสาเหตุนี้ ลูกหนี้ที่แสดงไว้ในงบแสดงฐานะการเงินตามจำนวนลูกหนี้ที่ค้างชำระ จะมีมูลค่าสูงกว่า ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินได้จริง ซึ่งถือว่าไม่ถูกต้อง ดังนั้นตามหลักการบัญชีโดยทั่วไป จึงให้กิจการทำการคาดการณ์ ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้ถือเป็นรายการปรับปรุง ณ วันสิ้นงวด บันทึกไว้ในบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ บัญชีนี้จะแสดงเป็นบัญชีปรับมูลค่าลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงเป็นรายการหักออกจากบัญชีลูกหนี้เพื่อให้ลูกหนี้ แสดงมูลค่าใกล้เคียงความเป็นจริง

การแสดงผลค่าของลูกหนี้ (ต่อ)

ตัวอย่างที่ 3.2 บริษัท กร จำกัด มีลูกหนี้สิ้นงวด 31 ธันวาคม 25+5 มีจำนวน 50,000 บาท ได้มีการประมาณว่าลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินไม่ได้ จำนวน 1,000 บาท สามารถแสดงผลค่าลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงินได้ดังนี้

บริษัท กร จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน(บางส่วน)

ณ 31 ธันวาคม 25+5

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน :-

.....

.....

ลูกหนี้

50,000

หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

1,000

49,000

ตัวเงินรับ

ตั๋วเงินรับ

ความหมายของตั๋วเงินรับ

ตั๋วเงินรับ(Notes Receivable) หมายถึง ตราสารทางกฎหมายที่แสดงสิทธิที่จะได้รับชำระเงินตามจำนวนและเวลาที่ระบุไว้ ตั๋วเงินรับเป็นตราสารทางกฎหมายที่สามารถเปลี่ยนมือได้โดยการโอนไปให้บุคคลที่สามด้วยการสลักหลัง การสลักหลัง คือการลงลายมือชื่อไว้หลังตราสารเพื่อโอนสิทธิในตราสารฉบับนั้นไปให้บุคคลอื่นตั๋วเงินรับเป็นสินทรัพย์ที่มีข้อดีกว่าลูกหนี้ กล่าวคือ โดยปกติแล้วจะมีดอกเบี้ย ซึ่งทำให้ผู้ถือตั๋วมีรายได้เพิ่มและยังมีสภาพคล่องสูง โดยสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายกว่าลูกหนี้ ผู้ถือตั๋วอาจนำไปขายลดให้กับธนาคารหรือสถาบันการเงิน หรือนำไปจำนำเพื่อนำเงินมาใช้ได้ แต่บางกรณีตั๋วเงินจะมีความเสี่ยงค่อนข้างสูงหากเป็นกรณีที่ลูกหนี้ขอเปลี่ยนสภาพหนี้ที่ถึงกำหนดชำระเป็นหนี้ตามตั๋วเงินเพื่อยืดเวลาการชำระหนี้โดยยอมเสียดอกเบี้ยให้

การแสดงรายการและเปิดเผยรายการลูกหนี้ และตัวเงินรับ

การแสดงรายการและเปิดเผยรายการลูกหนี้และตัวเงินรับ

การแสดงรายการและเปิดเผยรายการลูกหนี้และตัวเงินรับ

ลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนหรือสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงินขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสด ส่วนการเปิดเผยข้อมูล มีดังนี้

1. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
2. แยกแสดงมูลค่าคงเหลือของลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น รวมถึงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่เกี่ยวข้องกัน
3. การนำลูกหนี้และตัวเงินรับไปค้ำประกันการกู้ยืม
4. การขายลูกหนี้และขายลดตัวเงินรับแบบแบกรับภาระหนี้สูญ
5. รายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันต้องแยกเปิดเผยให้ชัดเจน

การแสดงรายการและเปิดเผยรายการลูกหนี้และตัวเงินรับ

ตัวอย่างการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลของรายการลูกหนี้และตัวเงินรับ

บริษัท กร จำกัด

งบแสดงฐานะทางการเงิน

31 ธันวาคม 25x1

	หมายเหตุ	(หน่วย : พันบาท)
สินทรัพย์หมุนเวียน		
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	7	1,083,400
ตัวเงินรับการค้า	8	653,200
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
เงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันและดอกเบี้ยค้างรับ	11	22,690
หมายเหตุประกอบงบการเงิน		

แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 3

---

1. วันที่ 15 มีนาคม 25x1 บริษัท ชนะใจจำกัด ขายหนังให้ร้านใจดีจำนวน 2,000 ราคาเล่มละ 120 บาทกำหนดชำระคืน 2/10, n/30 หากบริษัท อ่านเพลิน จำกัด กำหนดการบันทึกการขายการบัญชีด้วยวิธีไม่หักส่วนลด (gross method) และบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือด้วยวิธีสิ้นงวด (periodic inventory system)

คำสั่ง

1. บันทึกการขายสินค้ารายการขายสินค้า และการรับ ชำระเงินหากร้านใจดีชำระทั้งจำนวน ในวันที่ 25 มีนาคม

2. บันทึกการรับชำระเงินหากร้านใจดีชำระทั้งจำนวนในวันที่ 15 เมษายน